

**ใบความรู้ที่ ๑ เรื่อง รูปแบบและแหล่งช่วยเหลือผู้ติดสารเสพติด**  
**หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง คิดแก้ไข ห่างไกลยาเสพติด**  
**แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง รูปแบบและแหล่งช่วยเหลือผู้ติดสารเสพติด**  
**รายวิชา สุขศึกษา รหัสวิชา พ ๒๒๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒**

**รูปแบบการฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติด**

๑. การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติดแบบชุมชนบำบัด
๒. การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติดแบบFAST model
๓. การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติดแบบกาย จิต สังคมบำบัด
๔. การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติดแบบจิราสา
๕. โปรแกรมสำนักงานคุมประพฤติ

รูปแบบ	เวลาทั้งหมด	ระยะเวลา	กิจกรรม	แหล่งช่วยเหลือหรือฟื้นฟู
<b>การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติดแบบชุมชนบำบัด (Therapeutic Community)</b> (สร้างชุมชนจำลอง เน้นกระบวนการสำคัญ คือ ๑. กลุ่มเพื่อช่วยเหลือตนเอง ๒. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ๓. การเรียนรู้ทางสังคมและคุณธรรม)	๑๙ เดือน	ระยะเวลาที่ ๑ (๑ เดือน)	<u>ขั้นสมัครใจแรกรับการบำบัดฟื้นฟู</u> - ปฐมนิเทศผู้เข้าการรักษา	ศูนย์ฟื้นฟูผู้สมรรถภาพผู้ติดสารเสพติดลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี
		ระยะเวลาที่ ๒ (๙ เดือน)	<u>การบำบัดฟื้นฟู</u> - ยินยอมพักในสถานบำบัด - กิจกรรมเพื่อค้นพบตนเองและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม	
		ระยะเวลาที่ ๓ (๙ เดือน)	<u>การกลับสู่สังคม (ช่วงละ ๓ เดือน)</u> - เตรียมตัวเผชิญโลกภายนอก - เผชิญโลกภายนอก (กลับมาค้างที่สถานบำบัด) - เผชิญชีวิตจริง(อยู่กับครอบครัว,กลับสถานบำบัด ๑ ครั้ง/สัปดาห์)	

รูปแบบ	เวลาทั้งหมด	ระยะเวลา	กิจกรรม	แหล่งช่วยเหลือหรือฟื้นฟู
<p><b>การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติด แบบ FAST model</b> (F: ครอบครัว (Family) ครอบครัวจะเข้ามามีส่วนร่วม การบำบัดรักษา A: กิจกรรมทางเลือกในการบำบัด (Alternative Treatment Activities) ใช้กิจกรรม ทางเลือกในการบำบัดฟื้นฟูที่เหมาะสมกับผู้ป่วยตามสภาพความเป็นอยู่จริง ๆ S : การช่วยตนเอง (Self-help) เรียนรู้และบำบัดรักษาทางกาย จิตสังคม โดยปรับสภาพทั้งพฤติกรรม เจตคติ ความรู้สึก และการสร้างสัมพันธภาพ T : ชุมชนบำบัด (Therapeutic Community) มีแนวทางในการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าทางสังคม)</p>	๑๒ เดือน	<p>๔ เดือน</p> <p>๘ เดือน</p>	<p>- กิจกรรมบังคับ ๑.กฎระเบียบ ๒.กิจกรรมงานบำบัด ๓.กิจกรรมกลุ่มบำบัด</p> <p>- กิจกรรมเลือก ๑.กิจกรรมการฝึกอาชีพ ๒.กิจกรรมชมรมที่ฉันทสนใจ ๓.กิจกรรมการศึกษา</p> <p>ติดตามผลการรักษา - ตรวจปัสสาวะ - ประเมินสภาพร่างกายจิตใจ และพฤติกรรม - ให้คำแนะนำ หรือปรึกษาข้อมูลที่เป็นประโยชน์</p>	<p>- สถาบันธัญญาธิกรักษ์ - สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดสารเสพติด กองทัพบก และกองทัพอากาศ - กองร้อยอาสา รักษาดินแดน</p>
<p><b>การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติด แบบกาย จิต สังคมบำบัด</b></p>	๑๒ เดือน	<p>ระยะที่ ๑ (๔ เดือน) ระยะเข้มข้น Intensive Phase หรือ Intensive Outpatient</p>	<p>- การให้คำปรึกษา รายบุคคล/ครอบครัว (Individual / Conjoint Sessions) ๑.Individual Session เป็นการให้คำปรึกษาเฉพาะผู้ป่วยเท่านั้น</p>	<p>-ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดสารเสพติดในสังกัดกรมการแพทย์ -โรงพยาบาลศูนย์ -โรงพยาบาลชุมชน</p>

รูปแบบ	เวลาทั้งหมด	ระยะเวลา	กิจกรรม	แหล่งช่วยเหลือหรือฟื้นฟู
		Program	<p>๒. Conjoint Session เป็นการให้คำปรึกษาสำหรับญาติ โดยมีผู้ป่วยร่วมฟังอยู่ด้วย เพื่อร่วมกันแก้ไข ปัญหา</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <u>กลุ่มฝึกทักษะการเลิกเสพยา ระยะเริ่มต้น (Early Recovery Skill Group)</u></li> <li>- <u>กลุ่มป้องกันการหวนกลับไปเสพยา (Relapse Prevention Group)</u> เป็นการให้ความรู้ผู้ป่วยด้านการปรับตัวทางจิตสังคม (Psychosocial Skills) เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนบุคลิกและวิธีการดำเนินชีวิต</li> <li>- <u>กลุ่มให้ความรู้แก่ครอบครัว (Family Education Group)</u></li> </ul>	
		ระยะที่ ๒ (๘ เดือน) After Care Program หรือ Supportive Phase	<p>กิจกรรมสำคัญมี ๒ อย่าง</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- กลุ่มระดับประคองทางสังคม (Social Support Group)</li> <li>- การตรวจปัสสาวะ</li> </ul>	
การฟื้นฟูผู้ติดสารเสพติดแบบจิราสา	๓-๔ เดือน	-	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ผู้ป่วยในหรือนอกก็ได้</li> <li>- ผู้ให้การรักษาเป็นผู้ที่ผ่านหลักสูตรเวชศาสตร์ฟื้นฟู</li> <li>- ผู้คนหลากหลายแนวในการช่วยเหลือฟื้นฟู</li> </ul>	-สถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดสารเสพติด กองทัพอากาศ
โปรแกรมสำนักงานคุมประพฤติ	-	-	-กำหนดการรายงานตัวเป็นระยะ	กรมราชทัณฑ์

รูปแบบ	เวลาทั้งหมด	ระยะเวลา	กิจกรรม	แหล่งช่วยเหลือหรือฟื้นฟู
			- เข้าร่วมกิจกรรมตามที่สำนักงานคุมประพฤติกำหนด - โปรแกรมสำหรับผู้ที่ได้รับโทษทางกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด	

### หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การบังคับใช้กฎหมาย
  - สำนักตำรวจแห่งชาติ
- การควบคุมตัวระหว่างการพิสูจน์
  - กรมราชทัณฑ์
  - กรมพินิจและคุ้มครองเด็ก
- การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดสารเสพติด
  - กรมคุมประพฤติ\*\*
  - กองทัพอากาศ
  - กองทัพบก
  - กองทัพเรือ
  - กรมการปกครอง
  - กรมการแพทย์

### หน่วยงานที่ให้คำปรึกษาเรื่องยาเสพติด

- สถาบันธัญญารักษ์ (สายด่วน ๑๑๖๕)
- กรมสุขภาพจิต (สายด่วน ๑๑๖๕)

### หน่วยงานที่บำบัดรักษายาเสพติด

- โรงพยาบาลประจำจังหวัดทุกแห่ง
- คลินิกยาเสพติด ๑๕ แห่งและศูนย์บริการสาธารณสุข ๖๐ แห่ง ของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

### สถานที่จำหน่ายชุดตรวจยาเสพติด

- องค์การเภสัชกรรม

- ร้านขายยาองค์การเภสัชกรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล รวม ๑๐ แห่ง
- องค์การเภสัชกรรม สาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สาขาภาคใต้ สาขาภาคเหนือ

### แหล่งอ้างอิง

กรมคุมประพฤติ. (๒๕๕๘). คู่มือการฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑).

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม (online)

กรมประชาสัมพันธ์.(๒๕๕๗).ความรู้ทั่วไป ยาเสพติด. <http://www.prd.go.th>

พรสุข หุ่นนิรันดร์ ประภาเพ็ญ สุวรรณ สุรีย์พันธุ์ วรพงศธร และดร.อนันต์ มาลารัตน์. **คู่มือครู อจท.**

**ใช้ประกอบคู่มือหนังสือเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒. พิมพ์ครั้งที่ ๑๒. กรุงเทพฯ :**

บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด

<https://www.oncb.go.th/Pages/home.aspx>